

11. SINIF 2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SINAV SORULARI

1)Ahmet Haşim hakkında çok tekrarlanan klişelerden biri de...(Paragraf soru bankası kitabı sayfa 65 ,soru 8)

2)

(Beş kız sokakta gezerken fakir bir çocukla karşılaşırlar. İkinci Kız fakir çocuğa böyle elbiselerle dolaşmamasını söylediğinde buna karşılık çocuk bütün elbisesinin, üzerindeki olduğunu söyler. Çok zayıf olduğunu söyleyen üçüncü kıza cevap verir.)

Çocuk:

Öyle, çalışkan hanım. Çünkü epeydir açım .Ne kolum meyve dolu ne de sütle bakracım.

(...)

Çocuk:

Birden aklıma bir çare geldi.

İçimden perde perde bir ümit sesi yüklendi. Dedim ki: Dolaşayım elimde iplik, iğne, sararmış yaprakları dikeyim yerlerine.

O diktiğim yapraklar yere düşmezse eğer,
Elbette kardeşimi alamaz koynuna yer.

Bu parçada yer alan millî, manevi ve evrensel değerlerden birini kısaca açıklayınız.

CEVAP : Vicdan ,içtenlik ,dürüstlük ,hoşgörü gibi değerler parçada yer almıştır.Dürüst sözlükte "sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru

(kimse)" anlamına gelir.Dürüstlük; insanın söz ve davranışlarıyla, niyet ve inancında iyilikten ve güzellikten yana olmasıdır. Dürüst insan verdiği sözün arkasında durur. Haksızlık yapmaz. Yalan ve riyadan uzak kalır. Başkasının arkasından konuşmaz. Ezileni ezmez, ezdirmez. Dürüst insan hakkını bilir ve savunur, haksız olduğunda kendi aleyhine karar verebilir.

3) Tiyatro salonunda veya medya ortamında seyrettiğiniz bir tiyatro ile ilgili en az beş cümleden oluşan değerlendirme yazısı yazınız.

(Yazınız; cümle sayısı, imla ve noktalama kuralları ile değerlendirme yazısı özelliklerine uygunluk ve seyrettiğiniz tiyatroyla ilgisi bakımından değerlendirilecektir.)

CEVAP :Geçen hafta sonu Necati Cumalı'nın Nalınlar tiyatrosunu izleme şansı yakaladım .Cumalı, "Nalınlar"da kız kaçırarak törelere karşı çıkmayı, iki aşğın birleşmesi için tek çare olarak ortaya koyunca izleyicinin desteğini kazanmış olur.Böylece kız kaçırmayı ve kaçmayı hoş gören ortak bir ruh oluşturup izleyenleri gevşetme ve rahatlatmayı hedef alır.Oyunda iki önemli kadın karakter çıkıyor karşımıza; biri akli ve kurnazlığıyla olayları istediği gibi yönlendiren fettan kadın tipi Döndü, diğeri ise törelerden dolayı karşısına çıkan tüm engellere rağmen aşkının peşinden giden genç kız tipi Seher. Orta yaşlı dul kadın bir kadın olan Döndü, kıvrak zekalı, şartlara ayak uydurarak, her işi yoluna koymasını becerebilen, sevgililer arasında arabuluculuk yapan ve komik öğeyi

üzerinde taşıyarak aksiyona yön veren renkli bir tiptir. Tipik bir köylü kızı olan Seher ise, başlarda silik, hırpalanan, boyun eğen ve baskı altında tutulan biri olsa da Osmanla kaçıp bir haftayı birlikte geçirdikten sonra belirgin bir değişim yaşayarak kararlı ve kurnaz bir davranışla ve Döndü'nün de yardımıyla evden kaçmayı başarır.

Türünün komedi olmasından dolayı oyunda töreler oyun kişilerini ezen, acı çektiren ve sonunda mutsuzluğa götüren nitelikte çıkmaz karşımıza. Oyunda güdülen esas amaç törelerin yanlışlıklarını göstermek ve doğru olanı, olması gerekeni izleyiciye iletmektir. Bunu da komedi yoluyla yapmayı tercih etmiştir yazar. Seher'in karşısına engel olarak çıkan töreler çoğunlukla kırsal yaşamda ve hatta geleneksel aile yaşamında da gördüğümüz, kız çocuklarının sevdiğiyle evlenmesine izin vermek yerine, evleneceği erkeği ailenin seçmesi durumudur. Seher bu duruma razı olmayıp, törelere karşı gelerek sevdiğine kaçmayı başarır bu oyunda ama yazarın dikkat çekmek istediği bu törenin yanlışlığıdır. Oyuncular rollerini son derece başarılı bir şekilde canlandırdılar. Oyunun en beğendiğim yönü törenin yanlışlığının komedi yoluyla aktarılmasıydı. Oyun yöresel bir atmosfere sahip olan oyun töreler karşısında kırsal kesim insanının verdiği mücadele sonucunda aşkın kazanmasının ardından evrensel bir nitelik kazanarak; töre gibi kurmaca yapıların, insanın en içten duyguları karşısında yenik düşmesini yani, kurmaca olanın doğal olana karşı koyamayacağını işler. Aile içi ilişkilerin mizahi bir dille ele alındığı ve aile üyelerine ,birbirleriyle olan diyaloglarını geliştirmeleri için mesajlar veren bu oyunu izlemenizi şiddetle tavsiye ederim.

4)İran Tebriz kenti civarında yaşayan Azeri-Türk asıllı bir şair olan Seyyid Muhammed Hüseyin Behcet Tebrizî Farsça şiirleriyle tanındığından İranlılar onu “Çağdaş Hafız” olarak niteler. Annesinin ısrarı ile Türkçe şiirler de yazmıştır. Tasavvufla da ilgilenen şair, Kur’an ayetlerini levhalara yazarak hat sanatında da kendini gösterir. Âşık tarzı şiire, geleneksel söz kalıplarına, atasözleri ve deyimlere yer vererek yeni bir çığır açmıştır. Güney Azerbaycan Türkçesini ayağa kaldırmış olan şair, kültürü sanatkârane bir şekilde işleyerek mahallîden evrensele ulaşmıştır. Şiirleri âdeta bir destan gibi bütün Türklerin kültür değerlerini canlı, renkli bir şekilde yansıtır.Şehriyar mahlasını kullanan Seyyid Muhammed Hüseyin Behcet Tebrizî, İran’ın en ünlü çağdaş şairlerinden biri sayılır. Şehriyar’ın şiirlerinin en seçkin ve parlak içeriği, onun çocukluk döneminden köyde olan anılarının özlemi ve o günlerin nostaljisi oluşturmaktadır. Bu hususlar dikkate alınmadan onun şiirlerinin kritiğini yapmak mümkün değildir. Bu yazının amacı Şehriyar’ın şiirlerini bu açıdan araştırıp incelemektir. Bu incelemede takip edilen yöntem, köyde yaşadığı dönemde çocukluk hatıralarının ve deneyimlerinin, yanı sıra onun hayat tarzının, fikir ve hayal gücünün gelişmesinde ve bu olayların şiirinin içeriğine ve dış görünümüne olan etkisi temelinde şekillenmektedir.Doğal bir ortam olan köyden göçmenin ve modern şehirlere yerleşmenin onda yarattığı acılar, çocukluk arkadaşlarından ve akrabalarından ayrılmanın ıstırabı ve şehirde geçirdiği öksüz ve şaşkın hayat tarzı, aşına olduğu gelenekten uzak düşmesi ve hiç alışamadığı yeni geleneklerle karşılaşması, eski masum samimiyetin yok olması,

modern yaşamın soğukluğu, sevgiliden uzak düşmesi, yaşlılığın zorlukları, yakınlarının ölümü ve bu gibi olayların yoğun bir halde onun şiirlerine yansımaktadır.

Bu parçaya göre Şehriyar'ın gerçeklere yaklaşımı konusundaki tavrı, şiirlerini nasıl etkilemiştir? Yazınız.

CEVAP :Şehriyar egzistansiyalistler gibi, hayat çerçevesinden şiire ve şiir ile duygu çerçevesinden hayata bakmaktadır. Onun çevresi ve içinde olan nostaljik hisler onun şiirinin ve sanatının ilham kaynağı sayılmaktadır. Onun kişiliğinde şiir, duygu ile hayatın birleştiği dönüm noktasıdır.

Şehirde geçirdiği öksüz ve şaşkın hayat tarzı, şairin can damarı baba ocağında aşına olduğu geleneksel değerlerin kaybolması ve hiç alışmadığı yeni geleneklerle karşılaşması gibi hususlar onun şiirinde geniş ölçüde yankı bulmuştur. Bu hususlarla ilgili nostaljik örnekler şiir, duygu ve gerçek hayatla birleşerek onun sanatı ve şiirinin esas malzemesini teşkil etmiştir.Sonuç olarak, vatandan uzak kalmak, sevgiliden ayrı kalmak, köy ve doğadan ayrı kalmak; gençlik hatıraları; yaşlılık ve zayıflıktan korkmak; moderniteden önceki döneme geri dönmek, eski İran'a özlem duymak; ailevi hatıralar ve ütöpik hayaller Şehriyar'ın şiirinde büyük ölçüde yer bulmuş ve bu büyük şair tarafından bu ve benzeri konuları işleyen birçok şiir kaleme alınmıştır.

5)Yalnızca kendisi için var olan,her türlü ideolojik söylem ve sosyal kaygıdan uzak duran şiir,güzellik duygusunu oluşturmak için ortaya çıkılacaktır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedenini ve cümlenin doğru biçimini yazınız.

CEVAP :Çatı uyuşmazlığı

6)Aşağıda Oğuz Atay'ın Unutulan adlı öyküsünden bir parça verilmiştir.

"Belki de hiçbir şey söylemeden başarmalıydım bu işi. Benden bir karşılık beklemiyor. Ona yardım etmek mi bu? Bilmiyorum, bazen karıştırıyorum; özellikle, başımda uğultular olduğu zamanlar. Onun gibi düşünmeyi bilmek isterdim. Bana belli etmemeye çalışarak izliyor beni. Çekiniyor. Acele etmeliyim öyleyse".

Bu parçada öne çıkan anlatım tekniğini parçadan örnek vererek yazınız.

Cevap : İç monolog tekniği kullanılmıştır.Bu iç konuşma tekniğinde karakterin duygularını ve düşüncelerini, belirli bir mantık sırasıyla karakterin ağzından, olduğu gibi anlatılmasıdır. Bu teknikte karakterin kendi kendine konuşmalarına yer verilir.Bu iç monologda okur kadının eşine maddi yönden destek olmak için tavan arasında eski kitapları aramaya/ karıştırma koyulduğunu anlayabilir.Yazar, sanki başkişinin "kafasının içine bir mikrofon koymuş" ve bu "fantastik casusluk sayesinde" de okur, "figürün [başkişinin] psikolojik boyutunun andaki durumunu,

seslendirilmiş haliyle duymuş; aracısız, bütün doğal ve karmaşık haliyle görmüş” olur.Özellikle ‘iç monolog’la hikâye kişinin “tam olarak ifadeye dökülmemiş, dil haline gelmemiş iç yaşantısı]” yansıtılmıştır. Bu bakımdan hikâyede başından sona bütün süreç olayların gidişatı, durumların aktarımı anlatıcıdan ziyade karakterin bilinci ve içsel konuşmalarıyla belirlenmiştir.

7)Aşağıda Müsahipzade Celal tarafından yazılan Fermanlı Deli Hazretleri tiyatro metninden bir parça verilmiştir.

(Sultan İbrahim devrinde Fermanlı Deli Hazretleri diye anılan Musa ile uşağı Şatır, gelen hastaları odalarında kabul eder. Oda haraptır; odada raf üzerinde çömler, kaplumbağa kabukları, sığır çenesi gibi garip şeyler vardır. Odanın duvarında ise levhalar ve tılsımlar bulunur.) MECLİS: III

Musa-Dişi ağrıyan Bayram

Bayram: (Suratı bir bezle bağlanmış, feryat ederek gelir.) Musa: Ne bağırıp çağırıyorsun be adam?

Bayram: (Homurdanarak) Dişim, aman dişim!

Musa: (Kalkar, muayene eder.) Hangisi?

Bayram: (Eliyle göstererek) Hah işte şu.

Musa: Şatır... Oturt. Kapıları kapa.

Şatır: (Ortaya bir kütük kor, kapıları kapar.)

Bayram: (Oturur.)

Musa: (Şatır’a) Tambura telini ver.

Bu parçanın dil ve anlatım özelliklerinden ikisini yazınız.

CEVAP:Bu parça diyalog biçiminde yazılmıştır .Kahramanların davranışları araç içinde aktarılmıştır.Kısa ve kesik cümleler kullanılmıştır.Günlük dile özgü ifadeler yer verilmiştir.

8)İlk insanlardan bu yana insanların birbirlerini öldürdükleri hatta yaraladıkları,birbirlerinin sahip olduklarına el koydukları bilinir.

Cevap:Mantık hatasından kaynaklı anlatım bozukluğu yapılmıştır.

9)Aşağıda Abdülhak Şinasi Hisar tarafından yazılan Fahim Bey ve Biz romanından bir parça verilmiştir.

Saffet Hanım bazı günler, ekseriyetle o kadar hoşuna giden bu evinden, yaşayacağı zamanın en çoğunu içinde geçirdiği bu küçük evde hiç değişmeden geçen saatlerden, hiç değiştirilmeden gittikçe eskiyen eşyalardan, dünyanın hiçbir zaman dinmeyen, hep dinmeden bir sel gibi akan felaketlerinden, onları tespit eden ve kocasının odasında üst üste insan boyunca yığılan gazete koleksiyonlarından, bu yoksul hayatı yaldızlayan ve hep yarına kalan zengin olmak hülyasından, bu kokan alafranga peynirlerinden, hülasa hiçbir vakit gönlünün istediği bir zamana vasil olmadan hangi mevsimde açılırsa açılsın ve ha güneş, ha ay ziyadesiyle aydınlansın, hep fani olan saatlerin

birer birer ve tatsızca geçtiklerini haber veren saatlerden Saffet Hanım artık müthiş bir yorgunluk ve bıkkınlık duymuş. O zaman, başka günler ayar edip kurmaya o kadar itina ettiği bütün saatlerini; o sofradaki kuyruklu saati, o duvarda asılı çalar saatleri, hatta çok kere hırkasının üst mendil cebinde duran mineli, kıymetli hususi saatini güya onlara bir ceza vermek ve onlardan intikam almak ister gibi kurmaz; onları durmuş oldukları meyus bir saniyede bırakmış. Saffet Hanımın neşesinin yerinde olup olmadığı, bu kâh sallanarak safalı seslerle işleyen, kâh somurtarak sükût ile duran saatlerden belli olurmuş.

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

CEVAP:Ana tema tekdüzeliktir.Yazar, Saffet Hanım'ın içinde bulunduğu koşullardan ve sürdüğü tekdüze yaşamdan ne kadar çok sıkıldığını anlatmaya çalışmaktadır. Saffet Hanım'ın bu hayatta bıkip usandığı ne varsa hepsi bir bir sıralanarak tek bir cümleye sığdırılmıştır. Cümle uzadıkça Saffet Hanım'ın yaşama karşı duyduğu bezginlik ve yorgunluk okur tarafından daha çok hissedilmektedir.Saffet Hanımın hayatının içindeki bu yeknesaklıktan oldukça bıktığından ve bu durumun onu yorduğundan bahsedilmektedir.

10)

Aşağıdaki eserlerin karşılıklarına sanatçıları yazınız.

Dünya Nimeti :.....

Hürrem Sultan (Tiyatro):.....

Yalan ,Körebe,Küçük Beyler(Tiyatro):.....

Toprak Dede'nin Sesi :.....

CEVAP: Knut Hamsun
Orhan Asena
Cenap Şahabettin
Mustafa Kutlu

